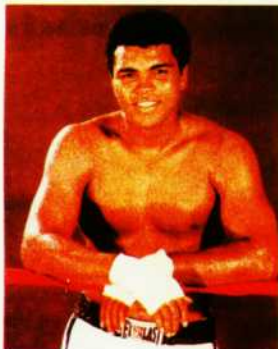




J. CLARK



R. CLARKE



C. CLAY

na tlo. Borba je završena čim jedan od natjecatelja bilo kojim dijelom tijela, osim stopala, dodirne tlo. U juž. dijelovima Koreje najčešće se borci natječu platnenim pojasom, a oko butina nose platnene trake koje protivnici hvataju jednom rukom. Na sjeveru te zemlje borci se hvataju rukama za tijelo i ne upotrebljavaju trake na nogama.

cirkularna tehnika trčanja, način kretanja kod kojeg noga opisuje krug, a rad nogu nalikuje kruženju. Pri trčanju težište tijela treba da što manje oscilira. Potkoljenica zamahne noge poslije faze zadnjeg odupiranja ne podiže se visoko već samo do visine iz koje je moguće da zajedno s natkoljenicom zamahne naprijed. Rad rukama je umjeren, a i svi drugi pokreti su racionalni. Primjenjuje se na dužim stazama.

cirkulatori, starorim. putujući artisti; bavili su se akrobatikom i dresurou životinja.

cirkulazione (tal.) → **kruženje**

cirkus, ① otvoren, ograđen i većinom pješčani prostor u ant. Rimu za javne igre i natjecanja: utrke konja, konjskih zaprega, borbe gladijatora i borbe s bikovima. Od nekoliko c. u Rimu, najveći je bio *Circus Maximus*, a bilo ih je po čitavom području Rimskog imperija, ali nijedan se nije održao; ② mjesto u obliku kruga, redovito pod šatorom, za priredbe akrobatâ, ekvilibristâ, klaunova, dresiranih životinja i drugih spektakla.

Cirrus, visokosposobna jedrilica jednosjed Vazduhoplovnog tehničkog centra u Vršku; izrađena od armirane umjetne smole, raspona krila 17,74 m; verzija Standard Cirrus 75-VTC ima raspon krila 15 m. C. je konstruirao Klaus Holighaus. Od 1971 taj se tip jedrilice proizvodi, po licenci tvornice Schemp-Hirt (SRNj) i u nas: proizvodnja Standard Cirrus 75-VTC započeta je 1979.

CISS (franc. Comité International des Sports Silencieux), Međunarodni sportski komitet gluhih, osn. 16. VIII 1924 u Parizu na inicijativu Francuza E. Rubens Alcaisa. Koordinira radom učlanjenih nac. saveza i organizira sp. natjecanja gluhih, među kojima i Svjetske igre gluhih sportaša. Sportski savez gluhih Jugoslavije učlanjen je u CISS 1953.

citius, altius, fortius (lat.; brže, više, snažnije), olimp. geslo, potječe od dominikanskog opata Didona. P. Coubertin ističe njegovo šire značenje u sp. pedagogiji: brže i u životu duha, više i u moralnom pogledu, snažnije i u životu uopće. Organizatori OI izdaju poseban srebrni novac s tim geslom na lat. jeziku.

CIVA (franc. Commission Internationale de Voltige Aérienne), Međunarodna komisija za akrobatsko (figurno) letenje pri FAI.

Cividini, Ante (1881—1968), profesor; planinar, publicist. Propagirao planinarstvo u Gorskom kotaru; predsjednik Hrvatskog planinarskog društva (1933—39) i njegov počasni član. Urednik Hrvatskog planinara (1934). Napisao: *Gorski kotar*, sv. 1—3, Zagreb 1934 i dr.

civilni zrakoplov, letjelica koja se koristi isključivo za civilne potrebe (kao prometno sredstvo, za sport, turizam, školovanje, figurno letenje, natjecanja i postizanje rekorda). Čikaškom konvencijom (održana 1944 u Chicagu) zrakoplovi su podijeljeni na državne (vojni, carinski i policijski) i civilne. C.z. podijeljeni su u normalnu, specijalnu, akrobatsku i laku kategoriju. U normalnoj kategoriji zrakoplovi se dozvoljava normalan let bez naglih promjena brzine i položaja. Specijalna kategorija obuhvaća zrakoplove za natjecanja, postizanje rekorda i određena ispitivanja, sve u normalnom letu. Akrobatska kategorija obuhvaća zrakoplove s kojima se mogu izvoditi nagle promjene brzine i položaja. U laganu kategoriju spadaju zrakoplovi za razne namjene: sp., turistički, šk., lagani akrobatski i za specijalne namjene.

civilno zrakoplovstvo, dio zrakoplovstva namijenjen za zračni promet, sp. djelatnosti, sanitetske usluge, potrebe poljoprivrede, šumarstva, naučne svrhe i dr. U c.z. spadaju i aktivnosti koje su neposredno vezane uz letenje, gradnju letjelica i sistem školovanja zrakoplovnog kadra, kao što su zrakoplovno i raketno modelarstvo i padobranstvo. C.z. je organizirano u radne organizacije, aeroklube, razna udruženja i sl. organizacije. Reguliranje vitalnih pitanja c.z., naročito u pogledu sigurnosti izvođenja zrakoplovne plovidbe, povjerenje je u svijetu drž. organima (u Jugoslaviji: Saveznom komitetu za saobraćaj i veze i Saveznoj upravi za kontrolu letenja).

CIVV (franc. Commission Internationale de Vol à Voile), Međunarodna komisija za bezmotorno letenje pri FAI.

Cizeli, Miran (1915—44), šumar; svestrani sportaš, reprezentativac u odbojci, prvak Slovenije u skokovima u vodu, prvak Jugoslavije u alpskoj kombinaciji; vrstan alpinist, prepenjao stijene Špika, Siroke peći, Jalovca, Travnika, Prisojnika, Triglava i dr. Poginuo u NOR. Njegovo ime nosi toranj za skoke u vodu na Mariborskom otoku, a alpi-

nisti su mu podigli spomenik u Gozd Martuljku.

Clark, Jim (1936—68), brit. automobilist, pobjednik na PS 1963 i 1965 u kategoriji trkaćih automobila formule 1 na Lotus 25-Ford i Lotus-Ford Climax 1500. Osvojio je 25 GP. Pobjednik je utrke u Indianapolisu 1965. Poginuo na utrci u Hockenheim-Ringu.

Clarke, Ronald-Ron (1937), austral. reprezentativac u atletici, višestruki svj. rekorder u trčanju na dugim prugama (od 2 milje do 20 000 m). Anketom agencije ISK izabran za najboljeg sportaša svijeta za 1965.

Clay, Cassius (1942), od 1965 naziva se Muhammad Ali; profesionalni boksač SAD; prvak svijeta u teškoj kategoriji od 25. II 1964 (Charles-Sonny Liston) do juna 1967, kada mu je oduzeta titula svj. prvaka zbog odbijanja da stupi na vojnu dužnost (radi sudjelovanja SAD u vijetnamskom ratu) te od 30. X 1974 (George Foreman) do 15. II 1978 (Leon Spinks). Kao amaterski boksač prvi na OI 1960 u poluteškoj kategoriji. Anketom ISK izabran za najboljeg sportaša svijeta za 1975.

Clermont-Ferrand, kružna brdska automobilska staza u istoimenom franc. gradu, otvorena 1958. Duga je 8,055 km, sa 51 zavojem i s visinskom razlikom od 180 m. Prvi GP održan je tu 1965.

Clias, Phokion Heinrich (1782—1854), švic. pedagog i pionir tje. odgoja. Kao učitelj gimnastike i jahanja u Vojnoj akademiji u Bernu služio se njem. metodama J. Chr. F. Guts-Muthsa i F. L. Jahna. Kasnije se mnogo bavio terapijskom gimnastikom, te kao stručnjak medicinske i vojne gimnastike djelovao u Francuskoj i Engleskoj. God. 1816 osnovao je u Bernu prvo gimnastičko društvo i pokrenuo gradnju prvog društvenog vježbališta i javnog kupališta.

clout (engl.), streličarstvo: natjecanje u 12 serija sa po 3 strijele u zastavicu koja se nalazi u središtu kruga označenog na zemlji; promjer kruga je 15 m i sastoji se od 5 koncentričnih krugova, šir. 1,5 m. Bodovna vrijednost krugova od središta mete prema van je 5, 4, 3, 2 i 1 b. Muškarci gađaju s udaljenosti od 165 m, a žene s razdaljine od 125 m.

clout round (engl.), streličarstvo: međ. natjecateljska disciplina; gađa se sa 36 strijela u jednom smjeru na metu udaljenom 165 m za muškarce, odn. 125 m za žene. Dozvoljeno je 6 probnih strijela koje se ne boduju. Meta je dio terena omeđen sa pet koncentričnih kružnica, od kojih najveća ima promjer 15 m. Centar mete je označen zastavicom (clout), duž. 80 cm, šir. 30 cm. Pogoci u krugove boduju se od centra prema van sa 5, 4, 3, 2 i 1 b.

Club alpino fiamano, osn. 1885 na Rijeci; u početku je bio kozmopolitskog karaktera, ali nakon tal. okupacije postaje sekcija Cluba alpino italiano. Razvio je značajnu alpinističku djelatnost (uspon na Grossglockner 1908, na Mont Blanc 1909); bavio se i speleološkim istraživanjima (istraženo 200 spilja) te izdavao stručni časopis Liburnia (1902—30). Podigao je tri planinarske kuće: na Lisini, Planiku i Snežniku.

Club Alpino Italiano, osn. 1883 u Trstu radi istraživanja speleoloških pojava na području tršćanske okolice, dijela Slovenije, Istre i Hrvatskog primorja.

CMAS (franc. Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques), Svjetska konfederacija za podvodne aktivnosti, osn. 1959 u Monacu, sa sjedištem u Parizu. U sastavu CMAS djeluju sp., znanstveni i tehn. komiteti. Prvi i dugogodišnji predsjednik bio je